

PATOFYZIOLOGIE UROLITHIASY

MUDr. Ondřej VESELÝ
Ústav patologické fyziologie
LF UP Olomouc

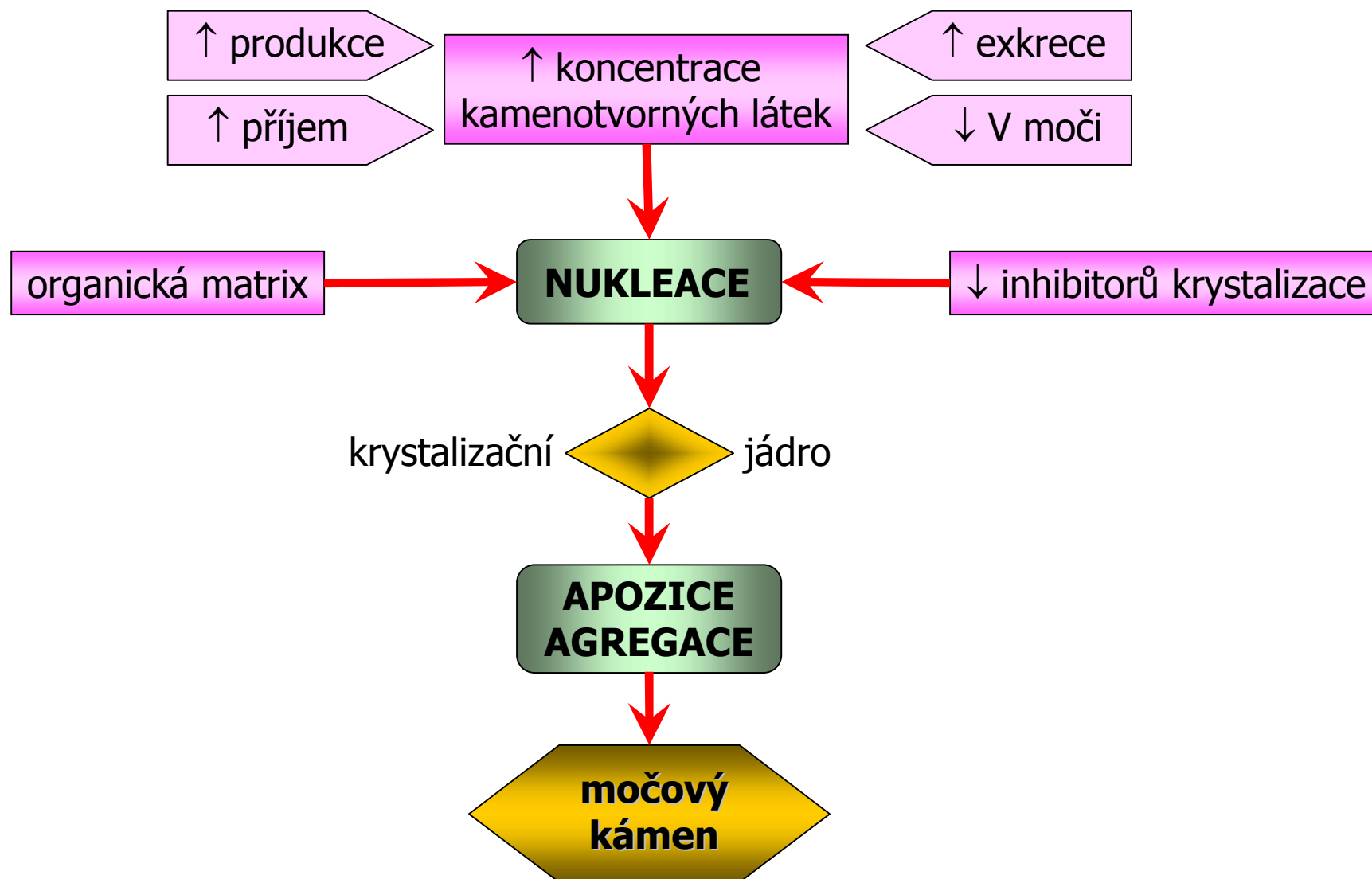

UROLITHIASA

- tvorba a přítomnost kamenů v močových cestách
  - Nefrolithiasa
    - v dutém systému ledvin
  - Ureterolithiasa
    - v močovodu
  - Cystolithiasa
    - v močovém měchýři
  - Uretrolithiasa
    - v močové trubici

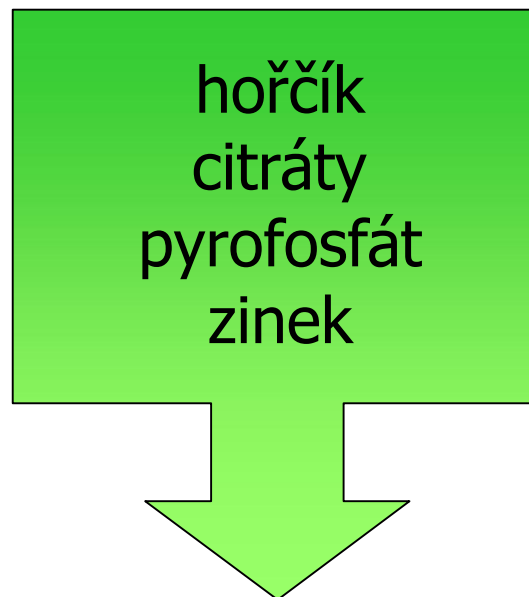
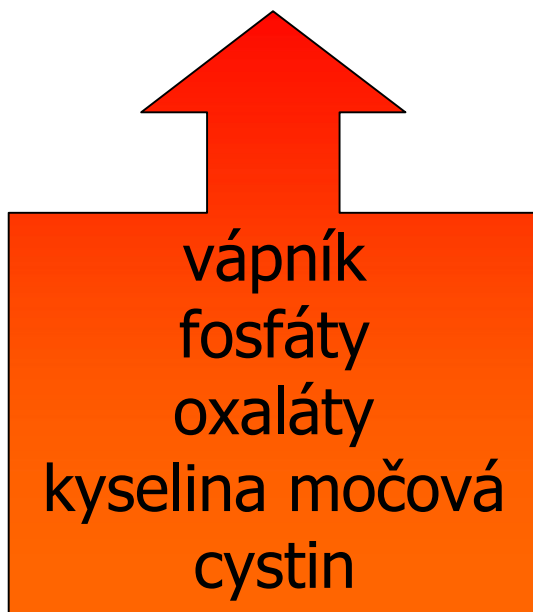
UROLITHIASA - vznik konkrementu

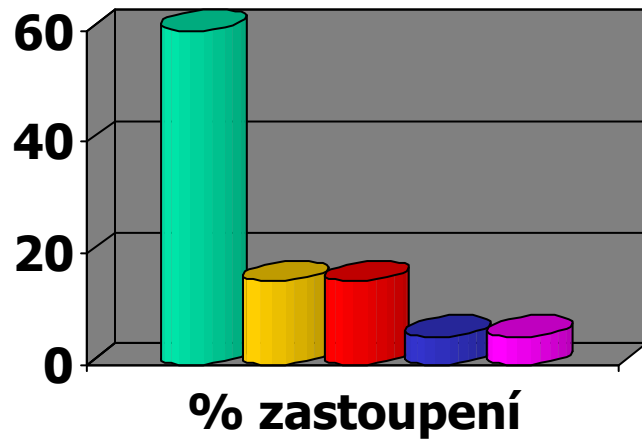

Pro a Proti – litogenní látky

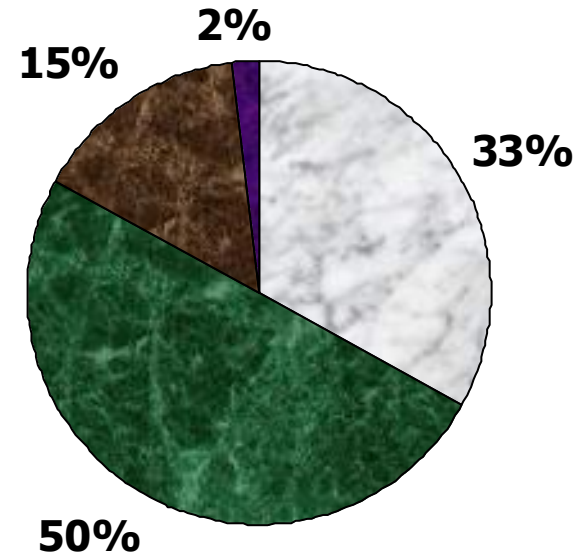

UROLITHIASA - mineralogie

- kalciumoxalát
- kalciumfosfát
- KM a uráty
- magnesium-amonium fosfát
- ostatní

- Jednosložkové
- Dvojsložkové
- Třísložkové
- Vícesložkové

UROLITHIASA - rizikové faktory

■ **metabolické**

■ **Hyperkalciurie**

- primární hyperparathyreosa, hypervitaminosa D, imobilizace, kostní metastázy, diuretika, sarkoidosa, RTAc

■ **idiopatická**

- **absorpční:** ↑ vstřebávání Ca^{2+} ze střeva
- **renální:** ↓ resorpce Ca^{2+} v tubulech

■ **Hyperoxalurie**

- **primární:** DPM se zvýšenou biosyntézou oxalátů
- **dietní:** ↑ šťavelanů ve stravě (kakao, špenát)
- **střevní:** malabsorpční syndromy $\Rightarrow$ přednostní vazba Ca^{2+} na jiné než oxalátové anionty (např. na MK, fosfáty) $\Rightarrow$ ↑ vstřebávání oxalátů
- **toxická:** ethylenglykol či megadávky vitamínu C jakožto prekurzory oxalátů

UROLITHIASA - rizikové faktory

■ **metabolické**

■ **Hyperurikosurie**

- **vrozená:** Lesch-Nyhanův sy – DPM purinů
- **dietní:** ↑ příjem purinů ve stravě (maso, vnitřnosti)
- **zvýšená endogenní produkce:** hematoproliferativní onemocnění
  - **CAVE!** zahájení chemoterapie ⇒ rozpad nádorových bb. ⇒ uvolnění velkého množství nukleoproteinů ⇒ renální selhání z obstrukce tubulů a sběrných kanálků uráty

■ **Hypercystinurie**

- AR dědičná porucha resorbce cystinu v proximálním tubulu

■ **Hyperxantinurie**

- AR dědičný defekt xantinoxidázy, která katalyzuje přeměnu hypoxantinu a xantinu na kyselinu močovou

■ **Hypocitraturie**

- Renální tubulární acidosa, malbasorpce, thiazidová diuretika

UROLITHIASA - rizikové faktory

■ dehydratace

- ↓ příjem tekutin, ↑ výdej tekutin

■ dietní faktory

- ↑ příjem masa a mléčných výrobků ⇒ hyperurikosurie
- ↑ minerálek bohatých na vápník ⇒ hyperkalciurie
- ↑ příjem vitamínu C, čokolády, špenátu ⇒ hyperoxalurie

■ změna pH moči

- ↓ pH – precipitace KM, cystinu
- ↑ pH – precipitace Ca, fosfátů

■ stáza moči

- obstrukční VVV UPT, nádor

■ infekce močových cest

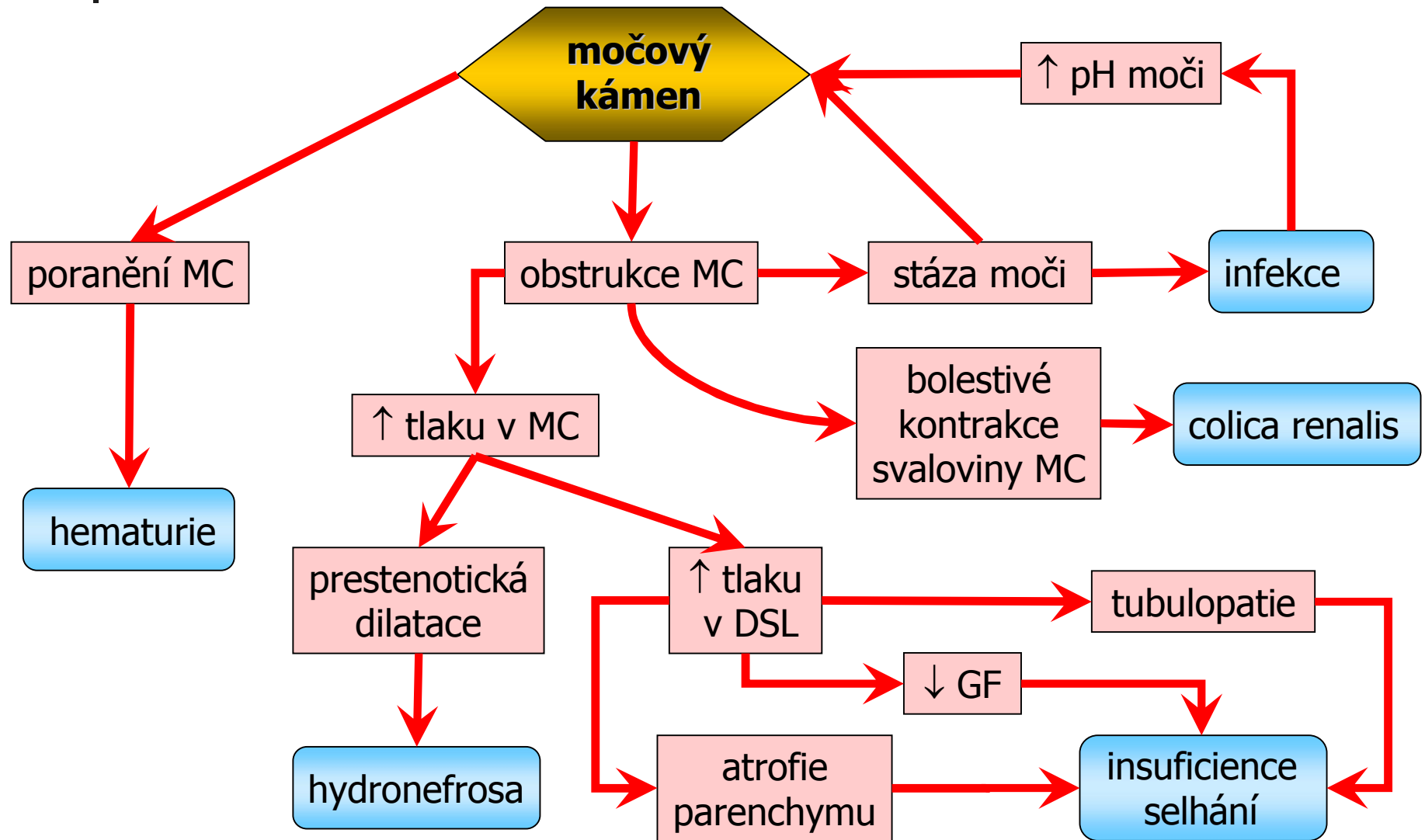
- ↑ množství organické matrix, změna pH moči
  - ureázová aktivita: Proteus, Pseudomonas, Ureaplasma, Klebsiella

■ pohlaví

- muži 2x-3x častěji

UROLITHIASA – následky, komplikace

MC = močové cesty, DSL = dutý systém ledvin, GF = glomerulární filtrace